

Allah'ın halkı olarak birlikte yürümeyi öğrenmek için bir Sinod

Türkiye Katolik Kilisesi'ni temsilen İstanbul Havarisel Temsilcisi Massimiliano Palinuro, Ekim 2024 boyunca gerçekleşen Episkoposlar toplantısının ve içinde bulunduğumuz Sinod'un son oturumundaki yoğun çalışmaların ardından Présence 'ın sorularını yanıtladı.

2021'den 2024'e kadar süren bu dört yıllık sinod çalışması hakkında ne düşünüyorsunuz? Sinodalite içinde en çarpıcı konuların ele alındığını düşünüyor musunuz?

Kısa bir süre önce sona eren Sinod'un ilerleyişi özel bir şekilde gerçekleşti. Normalde bir Sinod sınırlı bir süre içinde ve sadece episkoposların katılımı ile gerçekleşirken, bu Sinod yerel veya episkoposluk aşaması, ardından daha geniş, ulusal ve kıta aşamalarının yapılması ile hazırlandı; ve en sonunda da bir yerine iki genel kurul yapıldı ve bunlara ruhbanlarla birlikte adanmış olmayan kişiler (laikler) de katıldı. Geçen yıl düzenlenen Genel Kurulun ilk oturumunda episkoposluk bölgeleri, ulusal ve kıtasal aşamaların sonuçları vurgulanmıştı. Genel kurulun birinci ve ikinci oturumları arasındaki dönemde, yerel aşamalarda ortaya çıkan en hassas konuların, on uzmanlar komisyonuna emanet edilmesine karar verildi: bu komisyonlar tekil sorunları derinlemesine inceleyip yakın gelecekte somut çözümler önerecekti. Geçtiğimiz Ekim ayında gerçekleşen genel kurulun ikinci ve son oturumu, sinodal tarzın Kilise'nin yaşamında her düzeyde; cemaatte, episkoposlukta, ulusal ve kıtasal episkoposlar konferansında ve nihayet Evrensel Kilise'de normal bir uygulama haline gelmesi için bazı somut göstergeler önermiştir. Bu son toplantı her şeyden önce Kilise'nin tüm üyelerini yani laikleri, adanmışları, rahipleri ve episkoposları. aktif ve sorumlu bir şekilde dahil etmenin yollarını göstermiştir. Bu Sinod'un parolası Papa Franciskus tarafından Lizbon Gençlik Günü'nden bu yana bir nakarat gibi yankılanan bir kapsayıcılık programıyla özetlendi: herkes, herkes, herkes! Herkese açık ve herkesi kucaklayabilen bir Kilise; kapıları açık, gerçekten kapsayıcı, karar alma süreçlerine bile tüm üyelerini dahil edebilen, hiç kimsenin dışlanmadığı bir Kilise.

2023 ve 2024 yıllarındaki iki sinod toplantısına dünyanın tüm uluslarından episkoposlar, rahipler ve din adamları katıldı. Bu gerçekten de birliğin tanıklığını sergileyen bir etkinlikti. Toplantıda episkoposlardan rahiplere, diyakozlara, laiklere ve Sinod'un aktif bir parçası olan ayrılmış kardeşlere kadar herkes tam konuşma hakkına sahipti. Dünyanın dört bir yanından gelen Tanrı'nın çocuklarından, Tanrı'nın halkının üyelerinden oluşan büyük bir toplantı oldu. Mesih'in Kilisesi gerçekten de böyledir: dünyanın tüm uluslarından oluşan tek bir halk. Bu büyük toplantıda, kardeşlik ve saygı ortamında, farklı ve hatta bazen çatışan bakış açıları karşılaştırıldı. Zaman zaman, bazı konularda, özellikle de geçen yıl, çoğu zaman doktrin tarafından belirlenmeyen ama farklı kültürel bağlamların öne çıkardığı görüş farklılıkları ortaya çıktı. Aslında her yerel Kilise, kendi kültürel bağlamı tarafından şekillenir. Bu nedenle Afrika'daki episkoposların Güney Amerika, Avrupa ya da Uzak Doğu'dakilerden farklı görüş ve bakış açılarına sahip olmaları normaldir. Kilise sosyal ve kültürel bir bağlamda yaşar ve kaçınılmaz olarak bu bağlamdan etkilenir. Bununla birlikte, Kutsal Ruh çok sesliliği yeniden ahenkli hale getirmiştir: Pentekost gününde gerçekleşen mucize yenilenmiştir ve Rab İsa'nın adıyla bir araya geldiğimizde yenilenmektedir. Kutsal Ruh sayesinde, farklı dilleri konuşan, uzak kültürlerden gelen insanlar bile birbirlerini hoş karşılayabilir, birbirlerini sevebilir, birbirlerine saygı duyabilir ve kendilerinininkinden farklı olsa bile birbirlerinin bakış açısını benimseyebilirler.

Çalışma ve karşılıklı bilgi paylaşımıyla dolu olan ekim ayını nasıl geçirdiniz? Sizde özel bir iz bırakan unutulamayacak anları paylaşabilir misiniz?

En anlamlı an, kesinlikle karşılıklı olarak dinleme anıydı: bir çalışma masasının etrafında toplandığımızda, bütün bir günü dinleyerek geçirmenin yorgunluğuna rağmen, Kutsal Ruh' un farklılıkları nasıl birliğe geri getirdiğini görmenin sevincini yaşadık. Birbirimizi dinlemeyi ve birbirimizi anlamayı öğrendik. Kilise'nin bizim dar sınırlarımızdan daha büyük olduğunu ve Kilise'nin hızının en yavaş olanın hızıyla uyumlu olması gerektiğini öğrendik. Evet, birlikte yürürken daha yavaş olanın adımını takip ederek ilerlemeliyiz, çünkü hep birlikte aynı yönde bir adım atmak, bizi hiçbir yere götürmeyecek olan her birimizin kendi başına ve kendi yönünde bin adım atmasından çok daha iyidir: bu şekilde davranmak bizi hiçbir yere götürmez. İncil'in rehberliğine kendimizi bırakmayı ve farklılıklarımızı bir kenara koymayı öğrendik. Sinod, bir tür kişisel bağlamda yön değiştirme ya da ortak bir perspektife doğru yaklaşma gerektiren birbirimizi dinleme yönteminin de öğretildiği büyük bir kardeşlik, birliktelik ve paylaşım okulu oldu. Bu yöntem "Kutsal Ruh' ta sohbet" adı verilmiştir. Bir dua anı ile kardeşçe bir diyalog arasında orta bir yoldur. Buna diyalog değil sohbet denmesi tercih edilir, çünkü ortak bir yöne doğru dönüşüm ve yaklaşma ihtiyacını vurgulamak amaçlanır. Her bir kişi kendi bakış açısını ifade ettikten sonra, diğerlerini dinlerken nelerin faydalı olduğunu vurgulamaları istenir. Ardından, kendi fikrini paylaşan kişi yavaşça diğerinin bakış açısının kendisine ulaşmasına izin verir ve diğerinin bakış açısına yönelmek için onun bakış açısını benimsemeye çalışır. Bu saygılı dinleme ortamı ve özellikle Kutsal Ruh' un çalışması sayesinde, kırılmaları önleyen bir yaklaşma sağlanmıştır.

Nihai belge hakkında ne düşünüyorsunuz?

Nihai belge, henüz başlamış olan sinodal sürecin ilerleyebilmesi için somut yönergeler vermeyi amaçlamaktadır. Bu Sinod bir varış noktası olarak değil, bir başlangıç noktası olarak değerlendirilmelidir, çünkü yerel danışma aşamasında ortaya atılan birçok soruya yanıt vermemiş, ancak sinodal bir Kilise olarak birlikte yürümeyi öğrenmek için elimize bir çalışma yöntemi vermiştir. Nihai belgede yer alan somut yönergeler, bir cemaatin, bir episkoposluk bölgesinin, bir Episkoposluk Konferansının ve tüm Kilise'nin olağan yaşamında sinodal tarzı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Kilise'nin yaşamının tek bir kişi ya da küçük bir grup tarafından belirlenmesi mümkün değildir. Bir topluluğun ya da evrensel Kilise'nin büyük ya da küçük seçimleri, herkesi dahil etmeyi ve güçlendirmeyi amaçlayan bir topluluk anlayışının meyvesi olmalıdır. Nihai belge özellikle, halihazırda var olan ancak ne yazık ki çoğu zaman hiç var olmayan ya da var olsalar bile kötü işleyen katılımcı organları kullanmamızı teşvik etmektedir. Kilise Pastoral Konseyi, Ekonomik Faaliyetler Konseyi, Episkoposluk Rahipler konseyi, Episkoposluk Konferansları, periyodik olarak toplanan Episkoposlar Sinodu'nu düşünüyoruz. Bu katılımcı organlar halihazırda Kilise yaşamının bir parçasıdır, ancak ne yazık ki önemsenmemekte ya da yanlış kullanılmaktadır. Nihai belge bu katılımcı organların zorunlu hale getirilmesi çağrısında bulunmaktadır. Şu ana kadar kanonik açıdan sadece Ekonomik Konular Konseyi zorunludur. Bundan böyle hem episkoposluk hem de cemaat olmak üzere Kilise'nin tüm düzeylerinde Pastoral Konsey, Rahiplerin Konseyi de zorunlu olacaktır. Cemaat anlayışının Kilise'nin tarzı haline gelmesi gerekecektir çünkü bir cemaatin yaşamından, iyi ya da kötü, sadece cemaat rahibinin ya da episkoposun sorumlu tutulması düşünülemez. Cemaat sorumlu rahibine tavsiyelerde bulunulması, seçimlerinde desteklenmesi gerekir; öte yandan cemaat sorumlu rahibi de seçimlerini başkalarıyla paylaşma ve kendisine tavsiyelerde bulunulmasına izin verme becerisini geliştirmelidir. Aynı husus episkopos ve Kilise'de sorumluluk sahibi herkes için geçerlidir. Karara götüren süreç, katılımcı

organlarımıza rehberlik etmesi gereken “*Kutsal Ruh'ta sohbet*” aracılığıyla sinodal olmalıdır. Ve episkoposun kendisi de bir episkoposluk bölgesinde, hem geçici varlıkların yönetiminde hem de pastoral seçimlerde, ortak sorumluluk sahibi olan ve Kutsal Ruh'un önerdiği kararları vermesine yardımcı olan rahipler ve laikler tarafından desteklenmelidir. Bu, kendimizi bu sinodal mantığa göre şekillendirmek için pastoral bir dönüşüm ve zihniyet değişikliği gerektirir. Cemaatin içgörüsü sinodal sürecin olağan yolu olmalıdır: cemaat tüm üyeleriyle - episkopos, rahipler, din adamları - Kilise'nin yaşamı için Tanrı'nın iradesini birlikte ayırt eder ve anlamaya çalışır.

Ailelere gelirse, nihai belgenin 35. Maddesinde sözü edilen 'Evdeki Kilise' hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tanrı'nın çocuklarından oluşan bir aile olarak Kilise teması, geçen yıldan bu yana toplantıda yaptığım konuşmalarda tartışmaya ve nihai belgeye dahil edilmesini istediğim bir konudur. Sinodal Kilise'nin yüzünü tanımlayan en etkili simge, Tanrı'nın evlatlarının ailesidir. Bu ailede, yetim olan herkes, yalnızlık dramı yaşayan herkes kendi evini bulabilmelidir. Kilise kendisini Tanrı'nın çocuklarının ailesi olarak göstermelidir. Bu amaçla Kilise, müjdeleme özneleri olarak ailelerin rolünü yeniden keşfetmelidir. Bu da vurgulamaya çalıştığımız bir diğer önemli temadır. Aileler Kilise'nin yaşamına yeri doldurulamaz bir katkıda bulunabilirler, Kilise'nin kendisinin bir aile olmasına yardımcı olmalıdırlar. Ayinlerde sık sık aile yaşamının dilini kullanınız: birbirimize kardeşler deriz; Tanrı'ya 'Baba', Meryem Ana'ya 'Anne' deriz; rahiplere ruhen 'baba', rahibelere ruhen 'anne' deriz, ancak bu aile atmosferi, bu aile ilişkileri genellikle kilise ortamlarında somut bir şekilde gerçekleşmez. Tanrı'nın çocuklarının ailesi olmayı yeniden öğrenmeliyiz ve aileler, evdeki Kilise olarak, Kilise'nin müjdeleme görevinde başrol oyuncusu olmalıdır. Burada zaaflarımızın da vurgulanması gerektiği açıktır. Belki de henüz müjdelemede aktif katılımcılar olma çağrısını hisseden ailelere sahip değiliz. Bazen iyi anne ve babalarımız olur, din derslerini vermeye yardımcı olurlar ve cömert bir taahhütte bulunurlar, ama aile olarak değil. Baba, anne ve çocuklardan oluşan ve gerçek Hristiyan yaşamına tanıklık etmeye kendini adanmış bir aile bulmak nadiren görülmektedir. Bu anlamda, aile pastoral çalışmalarının Kilise'nin yaşamındaki önceliklerden biri haline gelmesini sağlamak için çaba gösterilmelidir.

Laik kişilerin müjdeleme ve hizmet çalışmalarına katılımı hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Laiklerin müjdelemeye aktif katılımı tüm Sinod'un ana temasını oluşturmaktadır. Sinod'un teması birlik, katılım ve görevdir: müjdeleme görevi açısından Kilise'nin tüm üyelerinin katılımını teşvik etmek için kardeşçe birlik. Konsil'den altmış yıl sonra, Kilise'nin birçok bölgesinde laik kişiler, kısmen belki de istemedikleri için, kısmen de müjdelemenin sadece rahiplerin ve kutsanmış kişilerin ayrıcalığı olduğu fikrine dayanan ruhbanlık nedeniyle, hala müjdelemenin aktif bir parçası olduklarını hissetmemeleri büyük bir dramdır. Laikler kendilerini aktif bir rolde hissetmelidir. Sinodalitenin yaratmak istediği katılım, Kilise'nin misyonunda ortak sorumluluk duygusu, gerçek ve etkili Mesih'in öğretisini paylaşmayı başarmak için bir araçtır. Tekrar ediyorum, laikler hala dahil olmadıklarını, müjdelemeden sorumlu olmadıklarını düşünüyorlar. Sinod bizi herkesi sorumlu kılmaya, herkesin Kilise'nin yaşamına ve seçimlerine katılmasını sağlamaya davet etti.

Sinod' dan sonra Türkiye'deki Kilise için nasıl bir gelecek öngörülüyor?

Türkiye Kilisesi, nihai belgede halihazırda ilan edilmiş olan pratik normları uygulamayı başarırsa ve bunları Kilise'nin tüm düzeylerinde: cemaat, episkoposluk ve ulusal çapta uygularsa Sinod'dan büyük fayda sağlayacaktır. Sinodalite cemaatlerimizin olağan uygulaması haline gelmelidir. Pastoral Konseyler, Ekonomik Konular Konseyleri ve her birini kendi özel tüzüğüne göre aktif olarak dahil edebilen katılımcı organlar geliştirilmeli veya yeni kurulmalıdır, böylece herkes Kilise'nin yaşamına kendi özel katkısını yapabilsin. Bu şekilde, hepimiz kendimizi Kilise'nin bu sevgili Türkiye'mizdeki müjdeleme görevinde biraz daha paydaş olarak hissedebiliriz.

Elbette bir Ekonomik Konular Konseyi, bir Pastoral Konsey, kilise ya da episkoposluk konseyi kurmak yeterli değildir. Her şeyden önce, bunun bir formalite olmadığını anlamak için hem din adamlarının hem de laiklerin kişisel bir dönüşüm yaşamaları gerekmektedir. Dinlemenin çilesi, başkalarının fikirlerine kendimizi açmayı ve onların bakış açılarını benimsemeyi gerektirir. Bu şekilde, gerekirse daha yavaş olanın adımını bekleyerek, ancak Ruh tarafından canlandırılarak ve İncil tarafından yönlendirilerek aynı yönde birlikte yürümeyi öğreneceğiz. Bu nedenle sinodal süreç devam etmelidir, çünkü onu tamamlamak artık bize kalmıştır.

Röportajı yapan: Anita Intiba M. Id.

Sr Bendita Diez SSVM'nin yardımıyla

**F
o
t
o
ğ
r
a
f
l
a
r
:**

©

**V
a
t
i
c
a
n**

**M
e
d**